

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра економіки підприємства ім. проф. І.Н. Романенка

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

_____ А.Д. Діброва

“ ____ ” _____ 2020р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри економіки підприємства

ім. проф. І.Н. Романенка

Протокол № 14 від “18”06.2020 р.

Завідувач кафедри

_____ С.М. Рогач

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Спеціальність ____ 051 Економіка (Економіка підприємства)

Спеціалізація _____

Факультет _____ економічний _____

Розробник ____ д.е.н., _ проф. Рогач С.М.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»

(назва)		
Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	051 Економіка (Економіка підприємства)	
Спеціалізація	Виробнича	
Характеристика навчальної дисципліни		
Загальна кількість годин	99	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Іспит(ДФН), залік (ЗФН)	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	2
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год	12 год.
Лабораторні заняття		-
Самостійна робота		108
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень» формує логічне мислення у магістрів як наукового, так і виробничого спрямувань, необхідне для підготовки доповідей, написання наукових статей, монографій, кандидатських та докторських дисертацій. Рівень знань з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» значною мірою забезпечує здобуття студентами відповідних навиків щодо оформлення результатів проведеної ними наукової роботи та загалом визначає їх професійну

компетентність. Адже в ході вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» студенти:

- набувають знань щодо значення теоретичної бази та методологічних засад при проведенні наукових досліджень;
- опановують методи, способи та технологію ефективного проведення наукового дослідження.

Пізнаючи особливості організації науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі та її види, студенти усвідомлюють алгоритм підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів.

Завдання сформувати і розвинути науковий світогляд студентів та активізувати творче мислення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- **знати:**
 - види та етапи науково-дослідної роботи студентів;
 - суть науки її нормативне регулювання;
 - основи наукознавства і методіку наукових досліджень конкретних проблем;
 - методологію наукових досліджень;
 - технологію проведення наукових досліджень;
 - основи організації наукових досліджень в економіці в цілому та аграрній сфері зокрема;
 - особливості експериментального дослідження об'єктів та процедур опрацювання його результатів;
 - особливості підготовки і оформлення наукових робіт економічного профілю.
- **вміти:**
 - організувати наукове дослідження;
 - вибрати тему наукового дослідження та обґрунтувати доцільність його проведення;
 - сформулювати мету, завдання;
 - визначити об'єкт та предмет наукового дослідження;
 - сформувати інформаційне забезпечення наукового дослідження;
 - застосовувати загальні та спеціальні методи проведення наукових досліджень щодо економічних явищ та процесів;
 - проаналізувати економічні процеси, оптимізувати їх параметри та характеристики;
 - оцінити ефективність проведених наукових досліджень;
 - підготувати, виконати і оформити магістерську роботу.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1.Здатність критично мислити та генерувати нові ідеї.

ЗК2.Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.

ЗК4.Здатність вести професійну комунікацію.

ЗК5.Здатність до інноваційної діяльності.

ЗК7.Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань і принципів академічної доброчесності.

ЗК8.Здатність проводити дослідження та презентувати результати;

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для управління економічною діяльністю.

СК3.Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань.

СК4.Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та економіко-математичні методи і моделі для дослідження економічних та соціальних процесів.

СК5.Здатність розуміти ключові тренди соціально-економічного та демографічного розвитку.

СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності.

СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Додатково для освітньо-наукових програм:

СК11**. Вміння планувати, проводити та презентувати наукові дослідження, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.

СК13**. Володіння навичками самостійного опанування новими знаннями, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки.

СК14**. Здатність визначати та критично оцінювати ключові тренди соціально-економічного розвитку та застосовувати їх для формування нових моделей економічних систем та процесів.

3. Програма та структура навчальної дисципліни:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Теоретично-методологічний базис наукових досліджень													
Тема 1. Наука й наукові дослідження в сучасному світі	1	4	1	1		2		7	1	1		5	
Тема 2. Становлення та роль особистості вченого у процесі формування наукової школи	1	4	1	1		2		7	1			6	
Тема 3. Організація наукових досліджень	2	4	1	1		2		8	1	1		6	
Тема 4. Методологічні засади наукових досліджень	2	4	1	1		2		8	1	1		6	
Тема 5. Технологія наукового дослідження	3	7	1	2		4		12	1	1		10	
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукової роботи	4	11	1	4		6		13		1		12	
Тема 7. Спеціальні та новітні методи економічних досліджень	5	11	1	4		6		13		1		12	
Тема 8. Евристичні методи наукових досліджень	6	5	1	2		2		5		1		4	
Разом за змістовим модулем 1	6	50	8	16		26		73	5	7		61	
Змістовий модуль 2. Етапи науково-дослідної роботи у ВНЗ													
Тема 9. Організація науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі	7-8	18	2	4		12		6	1	1		4	
Тема 10. Оформлення результатів наукового дослідження та планування заходів по їх реалізації	9-10	17	1	6		10		10	1	1		8	
Тема 11. Особливості організаційного забезпечення та оцінки ефективності	11	6	2	2		2		4	1	1		2	

наукових досліджень													
Тема 12. Організація підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації	12	4	1	1		2		3		1		2	
Тема 13. Кандидатська, докторська дисертації: написання, оформлення, захист	12	4	1	1		2		3		1		2	
Разом за змістовим модулем 2	6	49	7	14		28		26	3	5		18	
Усього годин	12	99	15	30		54		99	8	12		79	

4. Теми підготовки презентацій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука й наукові дослідження в сучасному світі. Становлення та роль особистості вченого у процесі формування наукової школи	2
2	Організація наукових досліджень. Методологічні засади наукових досліджень	2
3	Роль інформації в наукових дослідженнях та класифікація наукових документів	2
4	Евристичні методи наукових досліджень	2
5	Особливості організаційного забезпечення та оцінки ефективності наукових досліджень	2
6	Організація підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Кандидатська, докторська дисертації: написання, оформлення, захист	2
Всього		12

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Технологія наукового дослідження	2
2	Інформаційне забезпечення наукової роботи	2
3	Аналіз та інтерпретація первинної та вторинної інформації з теми	2
4	Методи аналізу стану та динаміки економічних явищ і процесів. Методи економіко-математичного моделювання	2
5	Методи прогнозування та оптимізації. Програмно-цільовий метод	2
6	Магістерська робота: поняття та її підготовка	4
7	Оформлення результатів наукового дослідження та планування заходів по їх реалізації	6
Всього		20

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентів.

1. Хто є суб'єктами науково-дослідної діяльності у вищому навчальному закладі?
2. Що передбачає аналіз науково-дослідної діяльності вищого навчального закладу?
3. Які основні завдання студентів при здійсненні науково-дослідної роботи?
4. Надайте характеристику комплексно-цільовій програмі науково-дослідної діяльності закладу освіти.
5. Охарактеризуйте процес індивідуального планування науково-дослідної діяльності студента.
6. Які форми науково-дослідної роботи Ви знаєте?
7. Як реалізується управління науково-дослідною діяльністю вищого учбового закладу?
8. Чи є на Вашу думку доцільним для студента в індивідуальному плані-графіку науково-дослідної роботи на весь період навчання обирати один напрям дослідження?
9. Чим відрізняється педагогічний працівник від науково-педагогічного?
10. Які існують види науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі?
11. Хто приймає участь в організації науково-дослідної роботи вищого освітнього закладу? Які функціональні обов'язки цих суб'єктів?
12. Що передбачає науково-дослідна діяльність для аспірантів?
13. Хто такий науковий керівник і які його основні функціональні обов'язки?
14. Яка інформація має міститися в звіті кафедри про науково-дослідну діяльність?
15. Дайте визначення змісту науки залежно від ролей, які вона виконує в суспільстві.
16. Які функції науки? Яка з них, на Вашу думку, є головною?
17. Що є об'єктом науки? На які блоки вона поділяється залежно від об'єкта, що досліджується?
18. Дайте визначення науковій діяльності і перелічіть її форми.
19. В чому полягає наукознавство? Дайте характеристику його розділам.
20. Які напрямки наукової інтеграції України у світове співтовариство в умовах глобалізації науки?
21. Перелічіть форми міжнародного наукового співробітництва.
22. В чому полягає зміст наступних понять: науковий закон, науковий факт, категорія, принцип, постулат, правило, теорія?
23. Наведіть діючу в Україні класифікацію наук, затверджену ВАК.
24. Дайте характеристику організації наукової діяльності в Україні.
25. Які законодавчо-нормативні акти регулюють наукову діяльність в Україні?
26. Дайте визначення понять наукове дослідження, "науково-дослідний процес"
27. Що виступає об'єктом та предметом наукового дослідження; як співвідносяться між собою ці поняття?
28. Дайте визначення поняття "фактора" та його вплив на досліджуваний об'єкт.
29. Висвітліть класифікацію об'єктів наукового дослідження.
30. Дайте визначення понять "метод", "методика" та "методологія".
31. Розкрийте класифікацію методів наукового дослідження.
32. Охарактеризуйте загально філософські методи пізнання.
33. Розкрийте склад загальних методів досліджень.
34. Дайте характеристику частковим методам.
35. Наведіть приклади застосування методів дослідження, які з них використовує найчастіше при проведенні ваших власних досліджень.
36. Охарактеризуйте процес наукового дослідження
37. Висвітліть основні етапи науково дослідного процесу.
38. Дайте характеристику організаційного етапу.
39. Розкрийте сутність дослідного етапу наукового дослідження.

40. Охарактеризуйте етап узагальнення, апробації і реалізації результатів дослідження.
41. Висвітліть класифікацію конкретно-наукових (емпіричних) методів дослідження та їх методичні прийоми.
42. Визначте зміст і застосування органолептичних методичних прийомів у наукових дослідженнях з наведених нижче, і дайте їм обґрунтування:
- це проведення інвентаризації об'єктів у натурі;
 - це контрольні заміри робіт;
 - вибіркові і суцільні статистичні спостереження;
 - технологічні й хіміко-технологічні дослідження;
 - експертизи проектів і кошторисної документації;
 - методичні прийоми дотикового характеру, коли дослідження проводиться способом безпосереднього дотику до об'єктів спостереження (інвентаризація, контрольні заміри робіт, статистичні спостереження, технологічні й хіміко-технологічні дослідження, експертизи різних видів).
43. Розкрийте зміст розрахунково-аналітичних методичних прийомів і процедур та застосування їх у наукових дослідженнях.
44. Розкрийте інформаційне моделювання (інформаційний образ), його суть і застосування у наукових дослідженнях.
45. Дайте характеристику економіко-математичних методів і застосування їх у наукових дослідженнях.
46. Дайте визначення поняттю “процедура”.
47. На які за призначенням у застосуванні прийомів дослідження можна поділити процедури?
48. Визначте зміст науково-дослідних процедур та їх застосування, з наведених нижче:
- методичні прийоми наукового дослідження;
 - дії науковця в процесі дослідження;
 - функції дослідного процесу;
 - система методичних дій над об'єктами дослідження, які виконуються з метою пізнання, перетворення або вдосконалення їх процедури;
 - це інструментарій застосування науково-методичних прийомів дослідження (організаційні, технологічні, аналітичні, нормативно-правового регулювання, лічильні та ін.).
49. Назвіть методи, які входять до складу загальнонаукових?
50. Дайте характеристику варіантів установлення наслідкового зв'язку методами наукової індукції.
51. У чому полягає суть загальнонаукового методу аналогія?
52. Який метод ґрунтується на використанні моделей і на які види вони (моделі) поділяються?
53. Який метод дає змогу дослідити виникнення, формування і розвиток процесів і подій у хронологічному порядку?
54. Назвіть умову при якій гіпотеза перетворюється на наукову теорію.
55. Скільки стадій розвитку має гіпотеза? Охарактеризуйте їх.
56. Розкрийте зміст конкретно-наукових (емпіричних) методів та застосування їх у наукових дослідженнях.
57. Назвіть переваги методу формалізації.
58. Розкрийте зміст поняття „методика дослідження теми”.
59. Які основні складові включає в себе структура методики досліджень теми? Дайте їх коротку характеристику.
60. У якій частині методики досліджень теми визначаються об'єкти і методи дослідження?
61. Яким методам необхідно надавати перевагу при виборі методики досліджень?

62. У якій частині методики відображається попереднє узагальнення результатів з досліджуваного питання?
63. Яким чином обирається тематика курсової роботи?
64. Чим дипломна робота відрізняється від курсової?
65. Основні вимоги до виконання дипломної роботи.
66. Які елементи дослідження мають міститись у дипломній роботі?
67. Як відбувається вибір теми дипломної роботи?
68. Поняття об'єкта та предмета дослідження.
69. Мета та завдання дослідження, зв'язок між ними. Складові завдання дослідження.
70. З чого складається перший етап дипломної роботи?
71. З якою метою складається попередній план дипломної роботи?
72. Вимоги до тексту дипломної роботи.
73. Яке значення мають вступ та висновки дипломної роботи?
74. Структура дипломної роботи.
75. Що включає процедура захисту дипломної роботи?
76. Які питання треба висвітлити в доповіді на захисті дипломної роботи?
77. В чому полягають обов'язки наукового керівника дипломної роботи?
78. Що визначається у відгуку наукового керівника дипломної роботи?
79. Що таке магістерська робота? Чим вона відрізняється від дипломної роботи, кандидатської, докторської дисертації?
80. Структура магістерської роботи.
81. Які вміння студента враховуються під час оцінки магістерської роботи.
82. Процедура підготовки і захисту магістерської роботи.
83. Дайте визначення наукової організації праці, які її елементи ?
84. Як би ви розподілили елементи НОП за важливістю (значущістю) в науковому процесі.
85. Які завдання виконує НОП ?
86. Чи можливе нормування праці науковців, на основі яких критеріїв це можливо здійснити ?
87. Які характерні особливі риси носить в собі наукова діяльність ?
88. Які риси вченого визначають ефективність наукової роботи ? Охарактеризуйте їх суть та індивідуальну вагу в дослідному процесі.
89. Що являє собою поняття “мозкова атака” ?
90. Які існують види “мозкових атак” ? В чому їх особливості ?
91. Як розподіляються учасники “мозкової атаки”?
92. Які функції виконують модератори та генератори ?
93. Які основні принципи організації праці у науковій діяльності ?
94. Чи є принципи колективізму та колективності тотожними ? Чому?
95. Скласти визначення організації будь-якого процесу діяльності і наукової організації її.
96. В чому різниця між організацією праці і організацією науково-дослідного процесу?
97. Охарактеризуйте основні принципи організації науково-дослідного процесу.
98. Назвіть елементи організації науково-дослідного процесу і розкрийте їх зміст.
99. Розкрийте зміст організації управління науково-дослідним процесом.
100. В чому суть організації обслуговування науково-дослідного процесу.
101. Чим вимірюється ефективність наукової праці вченого?
102. Які фактори впливають на ефективність наукової праці?
103. У чому полягають особливості творчої праці у дослідженні економіки?
104. Розкрийте зміст організації праці у наукових дослідженнях.
105. Які етапи розробки і впровадження планів наукової організації праці у дослідницькій діяльності?
106. В чому полягає раціональний трудовий режим дослідника?
107. З чого складається наукова організація робочого місця науковця?

108. В чому зміст організації праці дослідження за критерієм "рефлекс на час"?
109. В чому зміст оцінки виконаної дослідної роботи за обсягом?
110. Як класифікується наукова інформація?
111. Чим відрізняються первинні документи від вторинних?
112. Що містить в собі патентна документація?
113. Де можна знайти вихідну інформацію що до дослідження конкретного питання?
114. Що представляє інформаційний пошук, яким він може бути?
115. Які інститути і організації України здійснюють централізований збір і обробку інформації основних елементів опублікованих документів?
116. Для чого використовуються, чим відрізняються банк даних, база даних, база знань?
117. Що включає в себе стадія попередньої підготовки інформації до опрацювання?
118. Яким вимогам має відповідати процедура інтерпретації даних?
119. Що дозволяє отримати вивчення наукової літератури?
120. На які етапи доцільно поділити процес роботи з науковою літературою?
121. Які властивості характерні науковим фактам?
122. Яких правил треба дотримуватись при цитуванні літератури?
123. Які Ви знаєте форми обміну науковою інформацією?
124. Хто є суб'єктами інформаційних відносин?
125. Охарактеризуйте поняття автоматичної системи обробки інформації.
126. За якими ознаками можна класифікувати АСОІ?
127. Назвіть основні властивості інформації.
128. Залежно від мети функціонування та завдань, які покладені на АС на етапах збору та змістової обробки даних, які типи АС розрізняють?
129. Які види інтелектуальних АС розрізняють?
130. На які 4 етапи поділяється процес моделювання?
131. В яких розділах сучасної економічної науки вивчаються математичні моделі і методи?
132. За якими ознаками класифікуються економіко-математичні моделі?
133. За якою ознакою економіко-математичні моделі поділяються на статистичні і динамічні?
134. Охарактеризуйте проблеми побудови економіко-математичних моделей.
135. Якими нормативними документами регулюється підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів?
136. Назвіть органи, що здійснюють регулювання підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів в Україні.
137. Назвіть основні форми підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.
138. Які документи необхідно подати на ім'я керівника вищого навчального закладу, наукової установи вступникам до аспірантури або докторантури?
139. Що передбачає індивідуальний план роботи аспіранта?
140. Яким нормативним документом затверджено вимоги до дисертації та авторефератів дисертацій?
141. Які документи необхідно подати спеціалізованій вченій раді для попереднього розгляду дисертації?
142. Яка структура дисертації?
143. Якими нормативними документами регламентовано процедуру публічного захисту дисертації?
144. Який документ засвідчує присудження наукового ступеня?
145. Якими нормативними документами регулюється підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів в Україні?
146. У чому полягає мета та завдання системи планування та організації підготовки наукових кадрів у ВНЗ ?

147. Назвіть основні форми підготовки наукових і науково-педагогічних працівників.
148. Які наукові ступені існують в Україні?
149. З чого починається планування науково-дослідної роботи студентів і аспірантів?
150. Назвіть органи, що здійснюють регулювання підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів в Україні.
151. Які функції виконує МОН?
152. Перелічіть повноваження МОН України.
153. Де і за якою процедурою присуджують наукові ступені?
154. Чим відрізняється науковий ступінь від наукового звання?
155. Які загальні принципи застосування економіко-статистичних методів в наукових дослідженнях?
156. Які існують методи факторного аналізу?
157. Охарактеризуйте метод ланцюгових підстановок та індексний метод факторного аналізу. Який з них простіший?
158. Яка суттєва різниця між методом абсолютних різниць і методом відносних різниць?
159. В чому полягає суть інтегрального та логарифмічного методу?
160. Що таке тренд?
161. Чим тренд відрізняється від ряду динаміки?
162. Які основні показники використовують для аналізу рядів динаміки?
163. Які основні задачі оптимізації?
164. Що характеризує показник абсолютного приросту?
165. Яка різниця між поняттями темп зростання (росту) і темп приросту?
166. На які складові в процесі аналізу поділяються ряди динаміки?
167. Яка різниця між тенденцією та коливаннями?
168. Як математично можна записати задачу оптимізації на:
 - А) максимум прибутку;
 - Б) мінімум витрат?
169. Які загальноекономічні методи дослідження явищ і процесів вам відомі з інших курсів?

Тестові завдання різних типів Модуль1.

	Питання 1. Усі галузі знання об'єднуються у наступні групи наук:
1	природничі та технічні науки;
2	суспільні науки, науки про мислення, природничі та технічні науки;
3	суспільні науки та науки про життя
4	природничі, технічні, суспільні науки

	Питання 2. Найважливішим елементом наукового потенціалу є:
	<i>У бланку подати вірну відповідь</i>

	Питання 3. Розподіліть наведені наукові поняття відповідно їх сутності:
А. Наукознавство	1 інтелектуальна творча діяльність, яка спрямована на одержання і використання нових знань через соціальні інститути
В. Наукова діяльність	2 комплекс наукових дисциплін, що

	узагальнюють і досліджують закономірності функціонування науки.
С.Класифікація наук	З розробка міжнародних і національних систем понять і термінології, стильових особливостей викладення результатів наукових досліджень
D. Мова науки	4.розробка міжнародної і національної систем наук

	Питання 4. Наука про структуру, логічну організацію, методи та засоби діяльності, яка дає змогу усвідомити природу, принципи і методи, що лежать в основі пізнання дійсності та відтворення її в мисленні називається:
	У бланку відповідей впишіть вірну назву

	Питання 5. Перевірений практикою результат пізнання дійсності - це:
1	теорія;
2	концепція;
3	знання;
4	вчення
	Питання 6. Постійна активність у постановці та аналізі певних наукових проблем - це :
1	особиста ініціатива;
2	зацікавленість у справі;
3	допитливість;
4	організаторські здібності

	Питання 7. До складу наукових та науково-педагогічних працівників належать:
1	академіки і члени-кореспонденти всіх академій;
2	всі особи, що мають науковий ступінь і вчене звання;
3	особи, які ведуть науково-дослідну роботу в наукових закладах;
4	особи, які ведуть науково-педагогічну роботу у ВНЗ;
5	всі відповіді вірні

	Питання 8. Основним функціонально-структурним підрозділом ВНЗ є:
1	науковий інститут;
2	проблемна лабораторія;
3	кафедра;
4	навчально-дослідне господарство

	Питання 9. До первинних належать наукові документи:
1	дисертації;
2	монографії;
3	каталоги;
4	брошури;

5	реферативні журнали
---	---------------------

	Питання 10. Метод, заснований на використанні ЕОМ, який відтворює застосування різноманітних чинників не у реальних умовах, називається:
	<i>У бланку відповідей впишіть вірну назву</i>

Тестові завдання різних типів Модуль2.

	Питання 1. Процесу історичного розвитку науки притаманні такі основні тенденції:
1	поглиблення спеціалізації наукових знань;
2	посилення інтеграції наукових знань;
3	поглиблення спеціалізації й прагнення до інтеграції наукових знань;
4	посилення диференціації наукових знань;

	Питання 2. Якість, яка відповідає статусу науковця і характеризується високим рівнем внутрішнього прагнення до пізнання істини, увагою до непізнаного, високий інтерес до нових знань, зокрема, й наукових називається:
	<i>У бланку подати вірну відповідь</i>

	Питання 3. Розподіліть наведені наукові поняття відповідно їх сутності:
А. Наукові закони	1. віддзеркалення об'єктивних, точних властивостей речей і процесів, на підставі яких визначаються закономірності явищ, будуються теорії і виводяться закони
В. Науковий факт	2. найбільш загальні поняття, важливі структурні елементи будь-якої науки, що відображають особливості предмета, змісту і методу науки
С. Категорії	3. відображення об'єктивних, істотних, загальних, необхідних, стійких, повторюваних відношень та залежностей між предметами і явищами об'єктивної дійсності, що впливають з їхньої сутності
Д. Принципи	4. основні вихідні положення теорії, вчення, науки, світогляду

	Питання 4. Система знань, що описує і пояснює сукупність явищ певної частки дійсності і зводить відкриті в цій галузі закони до єдиного об'єднувального початку (витоку) – це _____:
	<i>У бланку відповідей впишіть вірну назву</i>

	Питання 5. Визначте установи, які займаються організацією наукової діяльності в Україні:
1	Міністерство освіти і науки України;
2	Міністерство агрополітики;
3	Національна академія наук України;

4	Громадські спеціалізовані академії;
5	Наукові товариства;
6	Вищі навчальні заклади.

	Питання 6. Базове фінансування не надається для забезпечення:
1	підготовки наукових кадрів;
2	фундаментальних наукових досліджень;
3	ініціативних тематик наукових досліджень;
4	розвитку інфраструктури наукової і науково-технічної діяльності;

	Питання 7. Яка мінімальна частка ВВП має спрямовуватись на науку, щоб не відбувалось скорочення науково-технічного потенціалу :
	<i>У бланку відповідей зазначте %</i>

	Питання 8. Визначте підходи, які застосовують до класифікації наукової комунікації:
1	пряма, опосередкована, вертикальна, горизонтальна;
2	організована, неорганізована;
3	формальна, неформальна;
4	документна.

	Питання 9. За способом отримання результатів усі наукові дослідження поділяють на:
1	фундаментальні, ініціативні;
2	теоретичні та експериментальні;
3	ініціативні, прикладні;
4	базові, похідні.

	Питання 10. Друкованим способом розмножені неопубліковані статті, доповіді, узагальнення, які виготовляються для апробації наукових даних - це:
1	науково-технічні звіти;
2	інформаційні картки;
3	депоновані рукописи;
4	препринти.

6. Методи навчання.

У навчальному процесі застосовуються:

а. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, які включають:

- словесні методи - розповідь-пояснення, бесіду, лекцію.
- наочні методи - ілюстрацію, демонстрацію;
- практичні методи: дослідження економічних процесів та явищ, представлення результатів дослідження;

б. *Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності. Зокрема:*

- методи стимулювання інтересу до навчання;
- методи стимулювання обов'язку й відповідальності.

в. *Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:*

- полікультурні,
- комунікативні інформаційні,
- саморозвитку та самоосвіти,
- компетенції.

г. *Інтегровані (універсальні) методи.*

7. Форми контролю.

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100- бальною шкалою:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання ІНДЗ;
- презентація результатів наукових досліджень по темі магістерської роботи;
- підсумковий письмовий екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

8. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студента відбувається відповідно до положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27.12.2019 р. протокол №5 (табл.1.).

Таблиця 1.

Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **Р_{дис}** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **Р_{нр}** (до 70 балів): **Р_{дис} = Р_{нр} + 0,3·R_{ат}**

9. Методичне забезпечення

Рекомендована література

- **основна:**

1. Єрмаков О.Ю., Погріщук Г.Б., Чорнодон В.І. Основи **методології** наукових економічних **досліджень**: Навчальний посібник. – Тернопіль: «Підручники і посібники», 2010. – 290с
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
3. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник.- К.- 2004.- 212 с.
4. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – 206 с.
5. Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учеб. Пособие / Под ред. А. А. Лудченко. – К.: О-во „Знання” КОО, 2002. – 114 с.
6. Мокін, Б. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 180 с.
7. Наринян А.Р. Основы научных исследований. Учебное пособие для вузов. / Наринян А.Р. – К.: 2002. – 112 с.
8. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
9. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 254 с.
10. Крушельницька О.В. **Методологія** та організація наукових досліджень :Навчальний посібник / О.В. Крушельницька. -К. : Кондор, 2006. -206 с.
11. Основи наукових досліджень: конспект лекцій/ укладач Е. В. Колісніченко. – Суми : Сумський державний університет, 2012. – 83 с.
12. Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
13. Сиденко В.М., Грушко И.М. Основы научных исследований – Харьков, Вища школа, 2002 – 200 с
14. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : Підручник. – К.: Знання, 2005. – 309 с.
15. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник.- К.: Академвидав, 2004.-208 с..

- 16.Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підручник. - 2-ге вид., перероблено і доповнено – К.: Знання – Пресс, 2002. – 295 с.
- 17.Стеченко Д.М., Чмир О.С, С79 Методологія наукових досліджень: Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2007. — 317 с.
- 18.Ростовський В.С. Основи наукових досліджень та технічної творчості: підруч. для студ. вищ. навч. закл./ В.С.Ростовський, Н.В. Дібрівська ; -К.: ЦУЛ, 2009. -95 с.

• **допоміжна:**

1. Закон України "Про наукову та науково-технічну діяльність" №1977-ХІІ від 13 грудня 1991 року із змінами та доповненнями
2. Закон України "Про вищу освіту" №2984-ІІІ від 17 січня 2002 року із змінами та доповненнями
3. Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 р. № 2984-ІІІ
4. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 13.12.91 р. № 1977-ХІІ
5. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-ІV
6. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 01.06.2000 р. № 1775-ІІІ
7. Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.99 р. № 309
8. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.13 р. № 567
9. Конституція України, прийнята на V сесії ВРУ 28.06.96 р.
10. Колесников А. *Internet: для пользователя.* – К.: Издательская группа ВНУ, 2000. – 304 с.
11. Актуальні питання методології та практики науково-технічної політики / За ред. Б.А. Малицького. – К.: УкрІНТЕІ, 2001. – 201с.
12. Теория статистики: Учебник/ Под ред. проф. Р. А. Шмойловой. – 3-е изд., перераб. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 560 с.

13. Інформаційні ресурси:

1. <http://libfree.com/>
2. <http://buklib.net/>
3. <http://dozkontrol.ucoz.ua/>
4. <http://www.dut.edu.ua/>
5. [Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 254 с. - М.: Издательство РГПУ им. А.И. Герцена, 2004. - 639с.](#)
6. [Пістунов І.М. Основи наукових досліджень: Курс лекцій](#)